

FIT - TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

Gudikatur: Dr. Claudio Żammit

Seduta ta' nhar it-Tlieta, 18 ta' Dicembru 2018

Talba Nru: 68/17 CZ

**Prof Alex Torpiano, Prof Dion Buhagiar u Dr. Mark Anthony Bonello
eżercenti l-kummerc taht l-isem TBA Periti**

vs.

**ABJ Limited u b'digriet tal-25 ta' Settembru 2017 issejjhet fil-kawza
Joanne Sciberras**

It-Tribunal,

Ra t-talba ta' l-atturi mressqa fil-31 ta' Jannar 2017 u li permezz taghha talbu minghand is-socjeta' konvenuta l-hlas ta' seba' mija u tmin Euro (€708), rapprezentanti drittijiet ghal servizzi professjonali rezi lilhom mill-atturi.

Bl-ispejjez u bl-interessi mid-data tal-fattura relattiva kontra s-socjeta' konvenuta li minn issa hi ingunta ghas-subizzjoni.

Ra r-risposta prezentata mis-socjeta' konvenuta fis-27 t'April 2017, fejn eccepjet:

1. Illi t-talba odjerna hija wahda intempestiva stante illi s-socjeta' intimata qatt ma giet debitament notifikata b'ittra ufficjali interpellatorja ghall-ammont mitlub f'dina l-kawza illi setghet giet evitata;
2. Illi minghajr pregudizzju ghas-sueccepit, it-talba attrici hija infondata fil-fatt u fid-dritt u ghahekk ghandha tigi michuda bl-ispejjez.

B'riserva t'eccezzjonijiet ulterjuri permess mil-ligi.

It-Tribunal:

Ra l-atti;

Sema' x-xiehda;

Ra li l-kawza thalliet ghal-lum ghas-sentenza.

It-Tribunal qies ix-xiehda ta' Jed Isaac Cassar in rapprezentanza tas-socjeta' konvenuta¹.

Ra illi b'digriet tal-25 ta' Settembru 2017 issejjhet fi-kawza Joanne Sciberras.

Ra illi l-istess imsejjha fil-kawza Joanne Sciberras, ghalkemm notifikata, ma pprezentatx risposta, u ma dehritx quddiem it-Tribunal fl-ebda seduta.

Ra x-xiehda tal-Perit Gaston Camilleri², u mill-gdid ta' Jed Isaac Cassar³.

Ikkunsidra:

Illi r-rapprezentant tas-socjeta' konvenuta, Jed Isaac Cassar xehed illi kien f'negozju ma' Joanne Sciberras peress li kellhom igibu xi xorb minn barra, liema xorb baqa' qatt ma wasal. Ma kienx jaf jekk din Joanne Sciberras qabbditx lill-atturi ghal xoghlijiet fuq il-fon 157, Rue d'Argens, Imsida, u hu qatt ma mar f'dan il-post. Sar jaf li din Joanne Sciberras indikat l-isem tal-kumpanija tieghu fix-xoghlijiet li kellhom isiru meta rcieva l-kawza odjerna. Sussegwentement wasal ghal Joanne Sciberras ghaliex safejn jaf hu, hi kienet toqghod fih dan il-post.

Il-Perit Gaston Camilleri xehed illi l-imsejjha fil-kawza Joanne Sciberras kienet marret ghandhom ghaliex riedet taghmel xi tibdil f'post li kellha fl-indirizz 157, Triq D'Argens,

¹ Fol. 19

² Fol. 42 et seq.

³ Seduta tal-5 ta' Novembru 2018

il-Gzira, ghax riedet tibdel il-generu tal-fond li kellha. Qal ukoll li hi, bhala klijent, indikat lis-socjeta' konvenuta. L-atturi bhala periti bdew ix-xoghol taghhom u kienu ftehemu ma' l-imsejjha fil-kawza illi kellha ssir applikazzjoni. Baghtulha kont, u l-imsejjha fil-kawza kienet tghidilhom li ha tmur thallas il-gimgha ta' wara, izda baqghet ma hallsitx, kif turi t-traskrizzjoni ta' messaggi esebita mix-xhud. Ix-xhud qal ukoll illi r-relazzjoni professjonali ta' l-atturi kienet dejjem ma' l-imsejjha fil-kawza.

Ikkunsidra ulterjorment;

Illi l-atturi qed jitolbu l-hlas tax-xoghol li lahqu ghamlu, fuq inkarigu ta' l-imsejjha fil-kawza. Is-socjeta' konvenuta kienet imdahhla fir-records ta' l-atturi biss u purament ghaliex l-imsejjha fil-kawza kienet indikat lil din is-socjeta' fid-dettalji li tat lill-atturi, meta ma kellha ebda jedd li taghmel dan, kif xehed Jed Isaac Cassar, rapprezentant tas-socjeta' konvenuta.

Illi l-imsejjha fil-kawza ma cahditx illi x-xoghol fil-fatt sar. Jirrizulta lit-Tribunal illi l-imsejjha fil-kawza baghtet sensiela shiha ta' messaggi biex tghid li ha thallas izda biex fl-istess hin tirrimanda l-hlas, daqqa b'gimgha, daqqa b'iktar. Ma jidhirx li huwa kontestat ghalhekk illi l-imsejjha fil-kawza ghandha thallas ghal dawn l-ammonti, u, f'kull kaz, l-imsejjha fil-kawza m'ghamlet xejn f'din il-kawza sabiex topponi b'xi mod ghall-hlas ta' l-istess.

Illi dan ma jfissirx pero' illi t-Tribunal m'ghandux jara jekk fil-mertu l-atturi jisthoqqilhomx jithallsu.

Illi huwa principju ben stabbilit fil-gurisprudenza nostrana illi kull xoghol ghandu jsir il-hlas misthoqq ghalih. Intqal fis-sentenza fl-ismijiet *Nutar Dr. Remigio Zammit Pace vs Sunrise Park Hotels Ltd. et⁴* illi:

Ma jistax ikun qatt dubitat in linea ta' principju illi, sakemm il-prestazzjoni ma tkunx wahda gratuwita, min jippresta s-servizzi tieghu taht kwalsiasi forma, ghal vantagg ta' haddiehor, hu intitolat li jigi retribwit. Dan in omagg principju illi omnia labor, optat premium. Tenut rigward ta' l-elementi probatorji determinanti fil-kaz konkret, jispetta lill-apprezzament ghaqli tal-Qorti fil-mertu, u lill-valutazzjoni libera taghha, kemm ghandu jkun il-kwantum ta' dik ir-retribuzzjoni, anke ghaliex, fil-prattika kostanti tal-Qrati taghna, Qorti ta' revizjoni ma tiddisturbax id-diskrezzjoni ta' l-ewwel Qorti dwar dak il-kwantum jekk mhux hlief u wara li tkun konvinta illi dik id-diskrezzjoni hi manifestament errata u jkunu jezistu ragunijiet gravi illi, jekk din il-Qorti ma tissostitwix id-diskrezzjoni taghha ghal dik ta' l-ewwel tribunal, tigi krejata inikwita` ghall-parti sokkombenti"

Illi fil-kaz in kwestjoni jidhol ukoll l-istitut tal-*locatio operis*, anke jekk mhux ghal xi haga maghmula bl-idejn, izda purament ghal servizzi professjonali. Fl-istess sentenza fuq imsemmija, inghad hekk:

Issa in tema legali, trattasi li hawnhekk qeghdin fil-presenza tal-figura guridika tal-*locatio operis*, ukoll jekk professjonali, ghal liema jirreferi l-Artikolu 1623 tal-Kodici Civili, il-kriterju dominanti fil-komputazzjoni tal-korrispettiv, attiz l-assenza ta' konvenzjoni minn qabel bejn il-partijiet u l-inapplikazzjoni ghall-fattispeci tat-tariffi professjonali dettati mil-ligi jew mill-uzu, kien dak meqjus mill-Qorti skond ic-cirkostanzi (Artikolu 1624, Kodici Civili). Jinzel minn dan illi, kif ravnizat f'sentenzi ohra ta' din l-istess Qorti, lil gudikant hu moghti l-funzjoni ta' arbitratur, f'liema kaz dan mhux vinkolat minn xi parametri prefissi. Jikkonsegwi ghalhekk illi in linea ta' massima l-attenzjoni tal-gudikant ghandha ghad-determinazzjoni tal-korrispettiv tiffoka ruhha fuq "id-durata, il-kwantita`, il-kwalita` u kull element iehor pertinenti

⁴ Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) *per* Onor. Imhalled Philip Sciberras – 20 ta' Novembru 2009

tal-prestazzjonijiet ezegwiti u tar-rizultat utli perceptit minn min jikkommissjona x-xoghol" jew is-servizz professjonali. Ara "Nazzareno Zammit -vs- Anthony Desira", Appell Inferjuri, 7 ta' Frar, 2007. Anke jekk mhux ezawstiva tali konsiderazzjoni, ukoll jekk komplimentari, twessgha l-affermazzjoni tal-Qorti f'dik is-sentenza l-oħra citata. Dan kif analogikament deciz minn din l-istess Qorti f'sentenzi oħra ko-involgenti prestaturi professjonali. Ara inter alia "Avukat Joseph Sammut - vs- Goliath Developments Limited", 12 ta' April, 2007, u "Perit Caroline Caruana -vs- George Properties Limited", 9 ta' Jannar, 2009;

Illi fil-kaz odjern, ix-xhud il-Perit Camilleri, indika fid-dettall x'kienu x-xoghlijiet li lahqu saru mill-atturi, senjatament xoghlijiet ta' preparazzjoni biex tigi sottomessa applikazzjoni lill-Awtorita' ta' l-Ippjanar. It-Tribunal jirrizultalu illi x-xoghol fil-fatt sar u l-hlas huwa dovut.

Illi fl-istess hin jirrizulta illi s-socjeta' konvenuta ma kellha ebda responsabbilta' għall-akkadut, u n-nuqqas ta' hlas kien dovut għall-inadempjenza da parti ta' l-imsejjha fil-kawza, u mhux tas-socjeta' konvenuta, ladarba kienet l-imsejjha fil-kawza li nkarigat lill-atturi, minkejja li dahhlet fin-nofs lis-socjeta' konvenuta minghajr ebda raguni. Id-Direttur tas-socjeta' konventa Jed Isaac Cassar fil-fatt qal li hu l-uniku direttur tas-socjeta' konvenuta u qatt ma inkariga lil hadd iehor sabiex jirraprezentaha.

Għaldaqstant, it-Tribunal jaqta' u jiddeciedi dan il-kaz billi filwaqt li jilqa' l-eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta, jilqa' wkoll it-talbiet ta' l-atturi u jikkundanna unikament lill-imsejjha fil-kawza Joanne Sciberras thallas lill-atturi s-somma ta' seba' mija u tmin Euro (€708), bl-imghax mid-data tal-fattura, u cioe' mit-30 ta' Gunju 2014, sal-hlas effettiv. L-ispejjez, kemm ta' l-atturi kif ukoll tas-socjeta' konvenuta jithallsu kollha mill-imsejjha fil-kawza Joanne Sciberras.

Dr. Claudio Żammit

Gudikatur

Mary Josette Musu'

Deputat Registratur